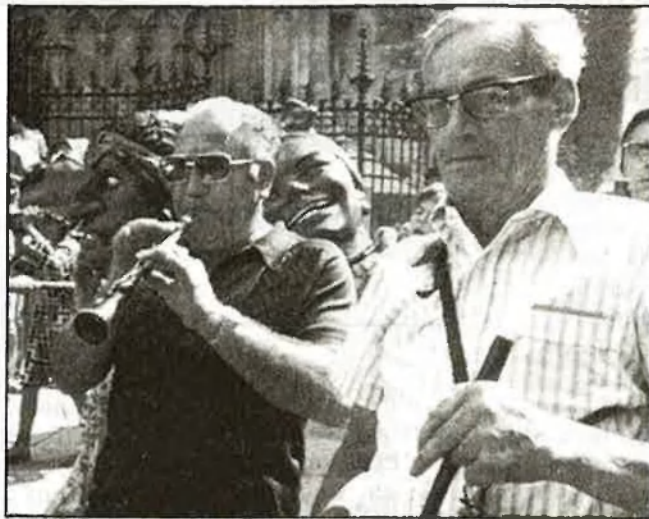

Festes, dia sí, dia també

O moros i cristians, o fires. Agost és una festa cada dia.

Agost és el mes de l'abundància: «fer l'agost», «en agost pinta el most», «no pot haver-hi dos agosts en un any», «tenir cara d'agost»... són refranys ben il·lustratius de l'abundància de festes.

Vicent PARTAL

Moros i cristians o *cordades*, *diables* o *castellers*, *bous de carrer* o *fires*, algunes festes grans i un munt de menudes, es reparteixen tota la nostra geografia. Dels acordionistes aplegats a *Arsèguel*, vinguts de tot el Pirineu, als moros i cristians de *Xixona*, poble a poble, i sobretot, en la segona quinzena del mes.

Les *fires*, antigament de ramat, modernament també d'atraccions mecàniques, cavallets de cartó, barraques de tir, espectacles i revetles, són quasi un sinònim d'ambient festiu. *Xàtiva* té la gran fira instal·lada als voltants del dia 15, i l'albereda s'ompli encara de bèsties agrícoles i de maquinària, d'atraccions, festivals i concursos.

La festa d'*Elx*, sense cap

dubte, és una de les més interessants. La *Festa*, misteri dramàtic de la mort i l'assumpció de la Mare de Déu, és la representació més important del teatre religiós medieval que s'ha conservat a Europa. Cal anar-hi encara que siga una vegada en la vida i viure-la; menjar el meló d'Alger la *nit de l'Albada*, pelegrinar amb la *Roà* i emocionar-se quan la *Magrana* davalla sobre la verge i apareix el xiquet. A *Silla* un enginy semblant serveix per a provocar l'aparició d'un xiquet que recitarà la «lloa», la qual deixarà pas a les traques i a les campanes. És la *Carxofa*. Les danses dels *Porrots* són una altra de les peculiaritats d'aquesta festa, on vuit homes, vestits a la manera dels antics grecs i coronats de llorer, al so del tabalet i la dolçaina, escenifiquen una batalla, amb acusacions, amenaces i càstigs.

Els rituals parateatral, o directament teatrals, formen part important de les festes. A *Vilanova* i la *Geltrú* els *dracs* i els *gegants* senyoregen la vila; a

Sitges, la *Moixiganga*; els *castellers* per totes les comarques del Principat i, d'una manera especial, el dia 15 a la *Bisbal del Penedès*, on diuen els experts que es fan les millors colles de tota la temporada. I teatrals, per complet, són les festes de *moros i cristians* que des d'*Aielo* i alguns pobles de l'Horta, on penetra amb força la festa, fins a *Xixona*, espurnegen el sud del nostre país. *Alfafara*, *l'Orxa*, *Benilloba*, *Cocentaina* i, sobretot, *Ontinyent*, s'omplin de bandes de música, beduïns, almogàvers, trabucs i vestits coloristes. A *Ontinyent* el darrer divendres d'agost té lloc l'entrada de les tropes dels dos exèrcits, amb més de dos mil festers desfilant i prop de cinquanta bandes de música.

Hi ha festes francament curioses, com les de *Prat del Comte* a la Terra Alta, on és nomenat un ajuntament constituït només per fadrins (el *justícia de fadrins*) que es fa càrrec del govern municipal durant la festa, o com la *Tomatina* de *Bunyol*, la darrera setmana del mes, que converteix el poble de

la Foia durant unes hores en una immensa batalla campal, de la qual no pots escapar sense haver rebut la teua ració de tomata, llançada pels veïns amb una punteria envejable. I, després, al riu a rentar-se, que fa calor. No al riu, però sí a la mar, es llancen a *Benicarló* o a *Tamariu de l'Empordà*, intentant fer-se amb els ànecs que han anat a parar a l'aigua per a diversió del personal i, suposem, per a esglai de les pobres criatures. Vaquetes, bous embolats o de corda, correbous i totes les classes imaginables de jocs amb aquests animals, es poden viure a les comarques centrals. A *Albocàsser*, *l'Alcora* o *Alcanar*, per posar-ne tres exemples, i més al sud, a *Moixent* o *el Pinós* i *Polop*.

Un altre element, en teoria perillós, que es transforma un lúdic, és la pólvora dels coets. Les *cordades*, fileres de coets encesos que cauen sobre la gent, omplien les nits de festa a *Massalavés*, *Museros* o *Paterna*. I també a *Bètera* que, tanmateix, té en la desfilada de les *alfàbegues*, el matí del dia 15, l'acte festiu més espectacular i policrom.

Danses a *Cervera* o *Cocentaina*, o a les *Coves de Vinromà* i *l'Arboç*, a la *Seu d'Urgell* i a *Morella*, on els *Pelegrins* celebren la Verge de Vallivana, o les Festes de Sant Agustí de *Bocairent*, partides de pilota valenciana (a l'agost tenen lloc les gran fires de la pilota), corregudes de joies, cants d'albades... l'agost, el mes de la festa i la disbauxa, i tot serveix. ¡Que vostés la passen bé!